Jauna ceļojumu tēma vasarai - militārais mantojums Latvijā un Igaunijā

Šovasar ceļotājus aicinām iepazīt vietas, kurās risinājušies Latvijas un Igaunijas vēsturē svarīgi notikumi laikā no Pirmā pasaules kara sākuma 1914. gadā un abu valstu neatkarības iegūšanas 1918. gadā līdz tās atjaunošanai 1990./1991. gadā. Apmeklētājiem atvērtas vairāk kā 300 militārā mantojuma vietas Latvijā un Igaunijā – muzeji, nocietinājumi, militārais aprīkojums, takas, bunkuri, cīņu vietas, militāras pilsētas, infrastruktūra, piemiņas vietas.

Latvijas un Igaunijas vēsturē ir daudz kopīga, jau sākot ar kopīgām cīņām par neatkarību, cauri abiem pasaules kariem un padomju laiku, kad bijām Dzelzs Priekškara rietumu robeža. Lai šo vēsturi saglabātu apziņā, mūsdienās daudzas militārā mantojuma vietas pielāgotas tūrismam, piedāvajot mūsdienīgas ekspozīcijas, aizraujošas pieredzes un pārsteidzošus stāstus.

Militārā mantojuma ceļojumu brošūra un karte

Klajā laista jauna ceļojumu karte, kurā ietvertas 150 interesantākās militārā mantojuma apskates vietas Latvijā un Igaunijā. Starp tām ir gan lieli un labiekārtoti bijušie militārie objekti ar plašu ekspozīciju un gida stāstījumu, gan arī objekti dabā – kauju vietas, ierakumi un mežabrāļu bunkuri, kuru apmeklējumu var apvienot ar pastaigām mežā un dabas takās.

Katra apskates vieta saistīta ar noteiktu vēstures posmu. Tie ir:

- Pirmais pasaules karš/ Neatkarības kari 1914. – 1920.
- Otrais pasaules karš 1939. – 1945.
- Nacionālo partizānu kustība – mežabrāļi 1944. – ~1957.
- Padomju okupācija un neatkarības atjaunošana 1945. – 1991.

Vēstures posmi īsi raksturoti kartei pievienotajā brošūrā, kura tapusi sadarbībā ar Latvijas un Igaunijas vēstures ekspertiem. Tajā atrodama arī informācija par kauju

rekonstrukciju pasākumiem, militārām parādēm un valstu neatkarībai veltītiem svētkiem Latvijā un Igaunijā.

Karte un brošūra lejuplādējama https://militaryheritagetourism.info/lv/info/publications latviešu, angļu, igauņu, vācu un krievu valodās. Papīra formātā karti un brošūru varēs saņemt:

- Latvijā – tūrisma informācijas centros, pie tūrisma informācijas sniedzējiem vairākās pašvaldībās, kā arī vairākumā militārā mantojuma tūrisma objektos.
- Igaunijā – tūrisma informācijas centros, Igaunijas Kara Muzejā Vīmski, militārajos tūrisma objektos un tūrisma uzņēmumos visā Igaunijā.

Militārā mantojuma vietas gatavojas tūrisma sezonai

Ievērojami uzlabojumi, sagatavojoties tūrisma sezonai, tiek veikti jau vairākos bijušajos militāros objektos. Minot tikai dažus piemērus Latvijā un Igaunijā:

- gada 23. aprīlī, iesākot tūrisma sezonu, apmeklētājiem tika atvērts Ventspils 46. krasta aizsardzības baterijas uguns koriģēšanas tornis. Tas ir pilnībā atjaunots un kļuvis par skatu torni ar vēstures izziņas iespējām. Apmeklētājiem ir pieejama āra skatu platforma, no kuras paveras skats uz jūru, blakus tornim ir uzstādīts informatīvais stends ar QR kodu, kur mobilajā aplikācijā redzama animācija par vēstures notikumiem.
- Olaines vēstures un mākslas muzejā būtiski papildināts Pirmā pasaules kara vēstures izziņas maršruts. Šobrīd maršruta teritorijā ir pabeigti būvniecības darbi, kuru laikā tika rekonstruēta zemnīca – uguns punkts. Būvniecības laikā izveidota stilizēta dzelzsbetona vitrīna – skapis, kurā atrodas arheoloģiskajos izrakumos atrastie priekšmeti; ir pagarināta pastaigu laipa, izveidots jauns informācijas stends ar zinātniskās izpētes rezultātā iegūto informāciju.
- Mores kauju muzeja brīvdabas ekspozīcijas teritorijā ir izbūvēts žogs, eksponāti norobežoti ar dekoratīvu norobežojumu, kā arī izbūvēti vairāki grants celiņi un eksponātu pamatnes, kas ļaus apmeklētājiem daudz ērtāk piekļūt un apskatīt brīvdabas eksponātus, no kuriem visiecienītākais – padomju armijas tanks T-34.
- Igaunijā pie Sāremā augstākās virsotnes – Pangas klints izveidota militārās vēstures taka un informācijas stends, iepazīstinot ar Otrā pasaules kara notikumiem šajās vietās.
- Atjaunots kādreizējais *Kudani* robežapsardzības punkts un izveidota ikvienam pieejama atpūtas vieta bijušajā *Spithami* radaru stacijā Rietumigaunijā. Abos objektos ir informācijas stendi apmeklētājiem.

– Osmusāres salā apskatāmi Otrā pasaules kara laika uguns vadības tornis, 180 mm un

130 mm kalibra krasta aizsardzības bateriju lielgabali. Apmeklētāju drošībai ierīkotas barjeras, ir pārsegtas torņa šahtas un uzstādīti informācijas stendi.

- Hījumā militārais muzejs ir ierīkots kādreizējā Tahkunas robežsardzes punktā. Muzejā atjaunotas papildu telpas un papildināta galvenā ekspozīcija No jauna izveidota padomju radio un radaru iekārtu ekspozīcija. Apskatāma Hījumā salas krasta aizsardzības infrastruktūra, ieroči un munīcija.

Militārā mantojuma vietas darbojas saskaņā ar Latvijā un Igaunijā noteiktajām epidemioloģiskās drošības prasībām, tādēļ iepriekš noteikti jāpārliecinās, vai apmeklējums iespējams un kādā kārtībā tas var notikt. Saziņai katrai vietai kartē norādīts nosaukums, īss apraksts, adrese un tālruņa numurs. Vairākām vietām, kas apskatāmas dabā, piemēram, kauju un piemiņas vietām, kādreizējām militārām būvēm, adrese un tālruņa numurs neeksistē, tādēļ tas nav norādīts. Visām vietām ir norādītas GPS koordinātas.

Militārā mantojuma tūrisma vietne internetā

Regulāri papildinām arī militārā mantojuma tūrisma interneta vietni https://militaryheritagetourism.info, kurā pašreiz ievietota informācija par 300 apskates vietām un karte. Vietnes informācija tiek papildināta ar objektiem un ar tiem saistītiem vēstures aprakstiem un atmiņu stāstiem.

Aicinām ikvienu iesaistīties šī vēstures mantojuma saglabāšanā un militārā mantojuma vietnes informācijas papildināšanā, iesūtot ziņas par sev zināmiem objektiem, stāstus, foto, ceļojumu piedzīvojumus un vēstures faktus, kas saistīti ar militāro mantojumu military@celotajs.lv.

Vēlot visiem veiksmīgus un jauniem atklājumiem bagātus ceļojumus,

Informāciju sagatavoja:
Asnāte Ziemele,
Latvijas Lauku tūrisma asociācija "Lauku ceļotājs" valdes priekšsēdētāja
+371 29285756

"Latvijas un Igaunijas kopīgā Militārā Mantojuma tūrisma produkts (EST-LAT156)" projektu līdzfinansē Eiropas Savienības Strukturālo un investīciju fondu mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" Igaunijas – Latvijas pārrobežu sadarbības programma.

Šī informācija atspoguļo autora viedokli. Programmas vadošā iestāde neatbild par tajā ietvertās informācijas iespējamo izmantošanu